

Enslingen från Wadnäset (1865)

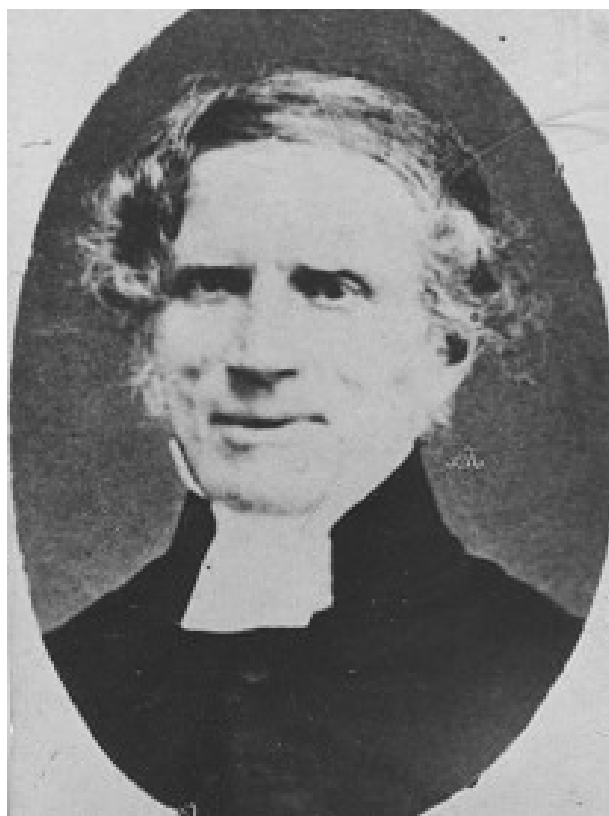
Kvinnan med det ömma modershjärtat (1862)

Utdrag ur:

Minnen från kyrkan, graven och hemmet

av

Petrus Hellvik

Petrus Hellvik 1805 - 1878

Komminister i Hannäs, Kalmar län 1849 - 1865. Från sin tid, i huvudsak Hannäs, utgav han 1872 sina predikningar i bokform, idag ett stycke kulturhistoria från Hannäs.

Enslingen från Wadnäset

1865 24/9

Sistl. Onsdag (20/9) begrofs en gammal man, om hwilken man kan säga "det war en, som war ensam, och hade ingen annan, hwarken barn eller syskon." Enslingen Jaen Persson från Wadnäset war född i Rumma. Om hans uppfostran, barndom och ungdom saknas uppgifter. Hans höga ålder (79 år 5½ mån) hade både många och långa skiften af oro och bekymmer för honom, för anhängiga och hela församlingen. Wid 27 års ålder ingick han äktenskap och blef då brukare i Rumma. Wid hustruns död för 30 år sedan stod han i husförhörsboken redan skrifwen som dåre. Derefter under många år wärdades han på socknen rotwis. För lång tid bortlade han tålförmågan, men återtog den under sednare åren. För flere år sedan fri från swagsinnet, byggde han sig omsider egen stuga på en ofruktbar kulle med wacker utsigt å 2ne sjöar, hwilkas watten naturen förenade. Enslingen bröt sten, röjde marken, arbetade i sin anletes swett intills kullen bar wittnesbörd om slit, omtanke och klokhet, samt glädde odlaren med skördar af både grönska och ax. Efter sådan Guds wälsignelse å arbetet blef snart den fattige mannen, som tilldelats fattigunderstöd, så rik i sinne och förnöjsamhet, att han, wid en fattigutdelning för flere år sedan, tillskref mig att "han ej wille eller behöfde emottaga understöd - de woro nog många som behöfde - han wille nu mera försörja sig sjelf". Männe denna afsägelse war ett tecken till "dårskap". Mången fattigdelstaggare, som heldre går till utdelningen än till arbetet, tycker nog så, men skulle det kallas dårskap "att icke taga emot då man kan få", utan heldre arbeta sig till hwad som fattas, och på så sätt tacka Gud för helsa och krafter, så måste wi ju erkänna, att enslingen på Wadnäset warit, i det afseendet en exemplarisk man - en af de kloka, ja mest christliga dårar, hwars dårskap gjort de klokas lättja och oförnöjsamhet till galenskap - och äärt dem, att till christlig wishet hörer, att i tid arbeta och sörja för sig sjelf heldre än att eftersträfwä ett rum på fattiglistan och falla i grafwen såsom en tung börda, hwari från fattigwården ser sig lycklingen befriad. - Den hädangångne enslingen har således icke lefwat gagnlöst ibland oss. Huru wi än må minnas honom, har han warit oss till lärdom. Hans sednare lif i backstugan war måhända för honom det lyckligaste, liksom det lärorikaste för oss. Ärlig, fridsam, arbersam - så gjorde han sig känd under sednare afdelningen af sin lefnad. Måndagen den 11 Sept. war han i Rumma och syntes då illamående. Fredagen 15 derpå anträffades han död i sitt hem. Ensamheten älskade han, och Herren kallade honom hädan, då han ensam war, wi hoppas också att Herren wälsignat honom, den fridsamme, med sin ewiga frid. Ps 469:2,3

19/10 1862

Efter långvarigt lidande avsomnade sistl. måndagsmorgon kl. halv 2 hustrun Sara Catharina Svensdotter i en ålder av 48 år 4 månader 16 dagar. Vid 20 års ålder ingick hon äktenskap med efterlevande Anders P. Nilsson och flyttade med honom till torpet Stora Nystad, där de bohagade 25 år och skickade sig så att åt dem såsom belöning, överläts ett donationshem - det av dem nybyggda Neustadt, dit de inflyttade 1860 och där enbart döden skulle äga rätt att rubba dem.

Herren har icke välsignat dem med egna barn men välsignat deras hus och hjärtan med glädje och trevnad även därför att de upp-tagit andras barn, fostrat dem, älskat dem, såsom de ömmaste föräldrar älskar sitt endaste barn. Vi påminna oss ju Palmsön-dagen 1860! Där begicks då Jesu Nattvard. Efter gudstjänsten framkallades i koret tvenne barnlösa makar, de hade varit där nyss förut och böjt knä bland dagens nattvardsgäster. De kunde pryda vägen där Jesus tågade fram, med sådana palmer, som i-synnerhet bereda hans Frälsarhjärta glädje. De hade hämtat sig späda kvistar av sådana träd, som antingen fallit och fallit i graven eller ännu levde med svagt liv i mager och fattig jord-mån, så att de ej kunde giva nödig näring åt sina telningar. De hade tagit i hand, i famn, till hjärta och hem, värnlösa barn och uppfostrat dem, givit dem andligt och lekamligt bröd - lärt dem att ropa Hosianna, både i hemmet och i templet, under bönen, i sången och vid den öppnade Biblen. Själva ville de hålla sig på vägen, där Jesus gick fram och där ville de hava barnen med sig, för att hava dem såsom palmkvistar till hands åt ho-nom, som sade " Vilken, som undfår ett sådant barn i mitt namn, han undfår mig ". Så nämnda Palmsöndag blevo dessa makar, bägge belönade med yttre hederstecken av aktning och tacksamhet för "deras öm-sinta vård om värnlösa barn". I vår gamla kyrka stodo de två såsom en levande predikan om öm och driftig barnuppfostran. Det var en vacker och rörande syn: utan barn och ändå föräldrar - barnlösa och ändå icke utan barn! - utan barn och ändå både fader och moder! Då blott för världen två, för Gud ett liv, en anda - kärlekens liv, kärlekens anda för Gud, för varandra, för de värnlösa barnen, Herren hade givit dem.

Kvinnan med det ömma modershjärtat begravs idag. 36 veckor har hon varit sängliggande av frossa, svullnad, invärtes slag och bröstlidande. Ofta hördes hon ropa: Ack, huru plågas jag etc. Ps. 364:1. Men däruti låg ingen otålighet, intet knotande, efter klagoropet kom böneropet : Ack, kom, o Jesu kom, Du som

är A och O, Uch byt nu all min värk i evig fröjd och ro, v. 6. Ett Lyckligt äktenskap är nu upplöst - gudsfruktan och arbets-samhet, trohet och kärlek i lust och nöd, sådan var ordningsstadgan i hennes hem - och det är väl kunnigt i hela församlingen. Årets sista bönedag blev hennes sista böne- och levnadsdag. Vid hennes sjukbädd voro då på aftonen församlade hennes käraste på jorden, make och 3 fosterbarn. Det var en bönesammanskomst, varvid hölls en ovanligt vacker bibelförklaring om kärleken in i döden. Hon på dödsbädden förde ordet och uttydde skrifterna - bibelordet och hjärteskriifterna. Hon ledde bönen - det blev en lång bön, den räckte över midnatten. Hon bad så ömt och hjärtligt, att hela hennes församling föll i gråt tätt och ofta. Då hon omsider ej förmådde använda ord, bad hon med ögon och händer - hon riktade böneblickar än på sina åhörare, än mot himlen. Sina domnande armar lindade hon om sina åhörarens hals, den ene efter den andres. Av detta kärleksband omflötos de alla och där anammade de alla välsignelsen. Oxh sedan slocknade böneblicken - stilla föllo bönehanderna neder.

Tacka Gud, sörjande man, för en sådan skilsmässa - för en sådan maka. Tacken Gud och välsignen hennes minne, I fosterbarn. Gömnen och följen hennes råd och förmaningar, glömmen aldrig den sista bönestunden om natten. Vad hon då tänkte på jorden, det ville hon säga i himmelen en gång: Si, här är jag och barnen, dem du mig givit haver. Tacken också Gud, I församlingens mödrar, att Han genom en barnlös kvinna givit eder ett vackert exempel och lärt eder genom henne, huru I skolen vårda och älska edra barn i livet och döden.

Petrus Hellvik.